

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SŽa/19/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200416
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1013200416.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky: W. U., nar. X. X. XXXX, štátnej príslušníčky Somálska, posledne trvale bytom v krajine pôvodu v Q., toho času miesto pobytu G., zastúpenej Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou so sídlom na Brečtanovej ul. 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-771-12/PO-Ž-2012 zo dňa 25. januára 2013, o odvolaní navrhovateľky podaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/14/2013-26 zo dňa 5. júna 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/14/2013-26 zo dňa 5. júna 2013 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-771-12/PO-Ž-2012 zo dňa 25. januára 2013 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke na účet jej právnej zástupkyne náhradu trov konania z titulu právneho zastúpenia vo výške 413,91 € v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym orgánom

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad so sídlom Pivonková 6, Bratislava (ďalej len odporca) rozhodnutím ČAS: MU-771-12/PO-Ž-2012 zo dňa 25. januára 2013 podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľke nepredložil poskytnutú doplnkovú ochranu. Odporca v rozhodnutí opísal zistený stav veci a svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade navrhovateľka prestala spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany. Ďalej uviedol, že z vyhľadanych a do spisu založených správ vyplýva, že bezpečnostná situácia

v meste Mogadišo sa v dôsledku vytláčenia povstalcov hnutia Al Shabaab (ďalej len „Al Shabaab“) v auguste 2011 zlepšila natoľko, že pominula hrozba vážneho bezprávia (z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu). Cca jeden milión ľudí, ktorí toto mesto pred časom opustili v dôsledku bojov v tomto regióne, sa vrátilo do mesta, podobne, ako sa tam vrátili viaceré medzinárodné organizácie a diplomatické misie. Odporca uviedol, že vládne sily zabezpečili v tomto regióne kontrolu, včítane regiónu mesta Afgoye, ktoré sa nachádza v blízkosti Mogadiša, ako aj v regiónoch miest Baidoa, Beletweyn, El Buur, gedo, Kismayo. Poukázal tiež na celkovo zlepšenú situáciu v strednom a južnom Somálsku, pričom tiež dodal, že aj keď vnútroštátny konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, v regióne mesta Mogadišo došlo k takému zlepšeniu bezpečnostnej situácie, ktoré umožňuje prípadný návrat navrhovateľky a teda že navrhovateľke nehrozí vážne bezprávie v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľky, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

II.

Konanie pred súdom I. stupňa na základe návrhu

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka v zákonnej lehote opravný prostriedok -návrh zo dňa 6. marca 2013, ktorým sa domáhala jeho zrušenia z dôvodov § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Uviedla v ňom, že zo správ, ktoré sú k dispozícii vyplýva, že v Mogadiši sa bezpečnostná situácia zlepšila existuje však neustála hrozba zo strany Al Shabaab (útoky Al Shabaab, ohrozujúce obyvateľstvo). Uviedla, že podľa listu Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) z 22. januára 2013 z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie táto organizácia nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska. Namietala, že odporca nezobral do úvahy skutočnosť, že pochádza z minoritného kmeňa a aj to, že je osamelou ženou a že z rozhodnutia nie je zrejmé z akých dôvodov požiadala v minulosti o medzinárodnú ochranu. Tiež dôvodila, že odporca v skutkovo obdobných prípadoch poskytol, resp. predĺžil doplnkovú ochranu osobám pochádzajúcich z blízkeho mesta Afgoye.

Odporca navrhol vo svojom vyjadrení zo dňa 4. apríla 2013 k návrhu napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť. Zotrval pritom na dôvodoch, ktorými odôvodnil napadnuté rozhodnutie.

Zo spisu ČAS: MU-533/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že odporca rozhodnutím z 20. decembra 2010 navrhovateľke azyl neudelil, poskytol jej však doplnkovú ochranu na dobu jedného roka z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v oblasti mesta Mogadišo, odkiaľ pochádza, ktoré bolo v tom čase pod plnou kontrolou Al Shabaabu-u. V tomto konaní ako jediný dôvod svojej žiadosti o poskytnutie medzinárodnej ochrany uviedla terorizovanie obyvateľov Mogadiša týmto hnutím, ktorého objektom sa stala jej rodina. Iné problémy neprezentovala.

Zo spisu ČAS: MU-502/PO-Z-2011 je zjavné, že navrhovateľka požiadala o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany z totožného dôvodu ako v jej prvom azylovom konaní. Odporca žiadosti vyhovel a rozhodnutím z 9. januára 2012 doplnkovú ochranu predĺžil.

Zo spisu ČAS: MU-771/PO-Ž-2012 súd zistil, že navrhovateľka 2. novembra 2012 opätovne požiadala o predĺženie doplnkovej ochrany s odôvodnením, že dôvody pre ktoré jej bola poskytnutá pretrvávajú. Odporca s navrhovateľkou vykonal pohovor v priebehu ktorého navrhovateľka uviedla, že sa pridrižiava dôvodov, ktoré uviedla v roku 2010 v prvom konaní o udelenie azylu. Poukázala na správy o bezpečnostnej situácii v Mogadiši, ktoré podľa jej názoru svedčia o pretrvávajúcej nepriaznivej situácii. Odporca vyhľadal a do spisu založil správy, týkajúce sa aktuálnej bezpečnostnej situácii v Somálsku s osobitným zameraním na hlavné mesto, resp. okolité regióny, ktoré konkretizoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd v Bratislave napokon napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu s nasledujúcim odôvodnením:

K námietke, že zistenie skutkového stavu veci je nedostatočné na posúdenie veci:

Podľa názoru prvostupňového súdu táto námietka nie je dôvodná. Odporca vyhľadal a do spisu založil správy zamerané na zistenie ev. vážneho bezprávia v krajine pôvodu navrhovateľky. Z ich obsahu

vyplýva, že bezpečnostná situácia v oblasti mesta Mogadiša sa od leta roku 2011, kedy mesto, jeho okolie, ako aj ďalšie centrá prešli pod kontrolu vlády sa zlepšila, stabilizovala, ktorá skutočnosť sa prejavila v návrate státisícov repatriantov do tohto regiónu. Ani odporca v rozhodnutí nekonštatoval absolútne bezpečnú situáciu, správne však zo správ konštatoval, že aktuálna situácia nedosahuje stupeň nebezpečnosti, ako ju má na mysli § 2 písm. f) zákona o azyle, konkrétne bod. 3. tohto ustanovenia. Pokiaľ navrhovateľka namietala, že odporca sa nezaoberal otázkou jej ohrozenia z titulu jej pôvodu z minoritného kmeňa, resp. z dôvodu že je osamelou ženou súd poukazuje na skutočnosť, že ak by tieto dôvody ohrozenia existovali, boli by súčasťou vyhľadovaných správ, ktoré pochádzajú z rôznych zdrojov. Nakoľko sa v nich nenachádza žiadna zmienka tohto druhu, možno konštatovať že tieto ohrozenia objektívne neexistujú. Navyše navrhovateľka sa nikdy - teda v žiadnom z azylových konaní nezmieňovala o problémoch, ktoré by mali súvis s jej etnickým pôvodom i jej postavením. K dôkazu, priloženému k návrhu (list Medzinárodnej organizácie pre migráciu - IOM z 22. januára 2013) krajský súd poznamenal, že je v ňom iba konštatovaný aktuálny postoj tejto organizácie k návratom somálskych repatriantov a preto ako taký nemôže slúžiť k objektívnemu zisteniu a posúdeniu bezpečnostnej situácie, potrebnej pre rozhodovanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany v zmysle zákona o azyle.

K námietke, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, krajský súd uviedol:

Podľa názoru súdu ani táto námietka nie je dôvodná. Odporcovo rozhodnutie obsahuje všetky náležitosti, predpokladané tak zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ako aj zákonom o azyle. Odporca v ňom konkretizoval ustanovenia, na základe ktorých rozhodol, opísanie zisteného stavu vecí, správnu úvahu na základe ktorej dospel k výroku. Všetky tieto náležitosti sú zrozumiteľne formulované, logicky usporiadané, predovšetkým však z nich je zjavné, ako a na základe čoho odporca zhodnotil stav vecí a teda prečo navrhovateľkinej žiadosti o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany nevyhovel. Navrhovateľka požiadala o predĺženie jej poskytnutej doplnkovej ochrany a preto sa odporca správne zaoberal vyhodnotením, či existujú dôvody pre je predĺženie. I keď odporca výslovne nezopakoval dôvody jej poskytnutia či predchádzajúceho predĺženia, z kontextu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú tieto zrejmé - doplnková ochrana bola poskytnutá z dôvodu možného individuálneho ohrozenia nedotknuteľnosti osoby navrhovateľky počas trvania vnútroštátneho konfliktu, prebiehajúceho pôvodne v oblasti hlavného mesta, odkiaľ navrhovateľka pochádza. Navyše skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odporcu nie je nezrozumiteľné či nedostatočne odôvodnené, je zrejma z obsahu samotného návrhu v ktorom navrhovateľka reaguje na jeho jednotlivé časti, či v ňom uvedenú správnu úvahu.

K námietke, že odporca v skutkovo obdobných prípadoch poskytol, resp. predĺžil doplnkovú ochranu osobám pochádzajúcich z blízkeho mesta Afgoye, čím mala byť v konaní odporcu zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia prvostupňový súd uviedol:

Podobne ako predchádzajúce aj túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. K tejto námietke súd poznamenáva, že navrhovateľka nepredložila súdu jediný dôkaz o tomto jeho tvrdení. Avšak aj keby odporca vo veci žiadateľa o poskytnutie či predĺženie doplnkovej ochrany rozhodol v inom prípade či prípadoch tak, ako to navrhovateľka naznačila, táto skutočnosť nemôže automaticky znamenať, že ide o postup odporcu, ktorý má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Jednak preto, lebo pod vadou konania v zmysle § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. je potrebné rozumieť vadu v konaní správneho orgánu, teda v jeho (procesnom) postupe pri vedení konania, ktorá mohla ovplyvniť konečné rozhodnutie (v konaní o udelenie azylu napr. nepoučenie žiadateľa o jeho právach a povinnostiach zákonným spôsobom, zabezpečenie tlmočenia nezákonným spôsobom a pod.). Jednak však aj preto, lebo každá žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany sa musí poučiť individuálne, po zohľadnení všetkých zistených tak subjektívnych, ako aj objektívnych skutočností. Ako to vyplýva zo samotného opravného prostriedku, navrhovateľka v ňom poukazovala na údajné rozhodnutia, týkajúce sa žiadateľov, pochádzajúcich z mesta Afgoye. I keď toto mesto sa nachádza v blízkosti hlavného mesta Mogadiša, nejde o totožné mestá, pričom nie sú z opravného prostriedku zrejmé aj iné okolnosti, týkajúce sa iných žiadateľov o poskytnutie medzinárodnej ochrany, ktoré nutne majú vplyv na rozhodnutie. Navyše súd poukazuje na skutočnosť, že iba existencia niektorých z väd rozhodnutia, konkretizovaných v § 250j ods. 2, ods. 3 O.s.p. môže viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Súď tiež poznamenáva, že k prevzatíu kontroly vládou nad mestom Afgoye došlo v inom časovom období. Preto ani túto námietku súd neuznal ako dôvodnú.

III.

Odvolanie a vyjadrenie odporcu

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie prostredníctvom právnej zástupkyne, ktoré odôvodnila tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prvú námietku odôvodnila tým, že odporca sa riadne nevysporiadal s informáciami a náležite nezistil skutkový stav, čo viedlo k nesprávnemu rozhodnutiu o tom, že v prípade navrhovateľky zákonné podmienky na predĺženie doplnkovej ochrany splnené neboli. S týmto konštatovaním nemožno súhlasiť. Uviedla, že do konania predložila množstvo správ a informácií, ktoré demonštrujú zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľky, o tom, že v daných miestach prebieha neustále vnútroštátny ozbrojený konflikt a neselektívne násilie a že z tohto dôvodu sa ani nerealizujú dobrovoľné návraty do týchto častí Somálska. Zdôraznila, že správy, na základe ktorých odporca o prípade rozhodoval, mali prevažne politický a hospodársky charakter a len okrajovo sa týkali bezpečnostnej situácie civilistov a už vôbec nie postavenia žien.

Hrozby, ktoré navrhovateľke v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozia, naplňajú znaky vážneho bezprávia, tak ako ho definuje zákon o azyle. Navyše, v tejto súvislosti poukázala aj na skutočnosť, že je potrebné zamerať sa na definíciu vážneho bezprávia nielen ako na ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, ale je potrebné skúmať existenciu vážneho bezprávia aj v zmysle jeho ostaných definícií. Krajský súd síce konštatoval, že odporca vec správne právne posúdil, keď posudzoval existenciu vážneho bezprávia z pohľadu situácie v Mogadiši (a túto vyhodnotil na základe vykonaných dôkazov ako dobrú), s týmto názorom nemožno súhlasiť; odporca mal podľa navrhovateľkinho názoru posudzovať hrozby vážneho bezprávia vo všetkých jeho prejavoch.

Ďalej uviedla, že podľa smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 (kvalifikačná smernica), (resp. v jej prepracovanom znení 2011/95/EÚ), čl. 15 ods. 2 definuje vážne bezprávie o. i., ako hrozbu smrti alebo popravy. V tomto smere kvalifikačná smernica má na mysli nielen uloženie trestu smrti v rámci trestného konania v danej krajine, ale aj popravu, ktorej sa dopúšťajú neštátne subjekty. V tomto je smernica v nesúlade so zákonom o azyle, súd by však v rámci rozhodovania a posudzovania zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu mal posudzovať aj súlad postupu správneho orgánu so smernicou. Tento sa popravou nijako nezaoberal, resp. vôbec sa nezaoberal definíciou vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) 1. a 2. bod, preto musel dôjsť k nesprávnym skutkovým zisteniam.

V tejto súvislosti poukázala na skutočnosť, že navrhovateľka je osamelá žena, pričom administratívny spis odporcu neobsahoval žiadne správy týkajúce sa postavenia žien vracajúcich sa do Mogadiša. Túto skutočnosť v konaní namietala, avšak súd po posúdení veci vyvodil záver, že zvýšené riziko navrhovateľke nehrozí (pretože v spise o tom nie sú žiadne správy). Tento záver súdu je nelogický a nekorešponduje s verejne dostupnými správami o vážnych hrozbách, diskriminačnom zaobchádzaní, znásilňovaní, a to dokonca aj v miestach humanitárnej pomoci, kde by mali takéto osoby hľadať úkryt. Len pre ilustráciu dokladáme súdu správy týkajúce sa zraniteľnosti žien vracajúcich sa do Mogadišo. Tieto trpia činmi sexuálneho násillia a inými formami zneužívania, či už zo strany ozbrojených skupín alebo provládnych síl. Navyše, v kombinácii skutočností, že ide o osamelú ženu a skutočností, že pochádza z minoritného kmeňa, by malo byť s navrhovateľkou zaobchádzané ako so zraniteľnou osobou. Konštatovanie súdu, že navrhovateľka nežiadala o medzinárodnú ochranu z dôvodu, že je žena a že je príslušníčkou minoritného kmeňa, je nepochopiteľné, nakoľko to, že navrhovateľka je žena, muselo

byť správne mu orgánu zrejme na prvý pohľad (a spolu s ňou vyslovenou obavou o svoj život v prípade návratu do Mogadiša muselo teda byť zrejme, že sa návratu obáva aj ako žena), a to, že je príslušníčkou minoritného kmeňa mu muselo byť zrejme okamžite pri pohovore, preto snád' na tieto zrejme a jednoznačné skutočnosti nemusela počas konania poukazovať (obzvlášť, ak pri pohovore nemala právneho zástupcu). Závery, ktoré vyvodil krajský súd sú nesprávne a nelogické.

K druhej námietke uviedla, že krajský súd vykonal dôkaz - potvrdenie medzinárodnej organizácie IOM o tom, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska, a vyhodnotil ho ako aktuálny postoj tejto organizácie k návratom somálskych repatriantov a preto ako taký nemôže slúžiť k objektívnemu zisteniu a posúdeniu bezpečnostnej situácie, potrebnej pre rozhodovanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany v zmysle zákona o azyle. Tento prístup k vyjadreniu IOM zo strany súdu je zarážajúci. Je potrebné poukázať na fakt, že IOM je medzinárodná medzivládna organizácia, ktorá vykonáva svoju činnosť na území Slovenskej republiky na základe Dohody o spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, pričom spoločné postupy IOM ovplyvňujú návratovú politiku v celej EÚ. Navyše, postup IOM sa stal súčasťou argumentácie slovenských súdov v rámci ich judikatúry v oblasti azylu (pozri napr. rozsudok NS SR, sp. zn. 1Sž/76/2010). Okrem skutočnosti, že poukázanie na zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľky má podľa názoru navrhovateľky vysokú dôkaznú hodnotu, poukazuje, na fakt, že týmto potvrdením sa preukazuje aj skutočnosť, že navrhovateľka sa ani nebude mať akým spôsobom vrátiť do krajiny svojho pôvodu, pričom táto skutočnosť má byť rovnako vzatá do úvahy pri posudzovaní oprávnenia na doplnkovú ochranu (bod 27. preambuly kvalifikačnej smernice: Vnútna ochrana proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu by mala byť efektívne dostupná žiadateľovi v časti krajiny pôvodu, kam môže bezpečne a legálne odcestovať, získať možnosť prijatia a možno reálne očakávať, že sa tu usadí.) Krajský súd mal podľa nášho názoru zobrať do úvahy tento dôkaz na preukázanie závažných skutočností, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť postavenie navrhovateľky ako požívateľky doplnkovej ochrany.

Navrhovateľka sa z týchto dôvodov domnieva, že súd dospel na základe dôkazov, ktoré vykonal (dôkazy založené v administratívnom spise odporcu a predložené na pojednávaní) k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Ďalej navrhovateľka poukázala na to, že krajský súd počas svojho rozhodovania nevykonal dôkazy, ktoré mu boli doručené. Ide najmä o dôkazy preukazujúce neustálu zlú bezpečnostnú situáciu v oblasti Mogadiša, ktorú preukazovala mnohými správami o neprestávajúcim ozbrojenom konflikte, útokoch Al-Shabaab, o zmene taktiky spôsobu boja a prechode na partizánsku taktiku a pod. V ďalšom, kým správny orgán nezískal žiadne informácie ohľadom realizácie dobrovoľných návratov do krajiny pôvodu, nám sa podarilo získať potvrdenie Medzinárodnej organizácie pre migráciu o nerealizovaní dobrovoľných návratov do južnej a centrálnej časti Somálska z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie. Keďže informácie o dobrovoľných návratoch sú informácie relevantné na posúdenie bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľky (no odporca ich nemohol použiť, keďže ich nemal k dispozícii), bolo potrebné týmito sa náležite zaoberať a posúdiť ich v kontexte ostatných informácií o všeobecnej bezpečnostnej situácii. Krajský súd však tento dôkaz nepovažoval za spôsobilý akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť rozhodovanie odporcu. Z akého dôvodu vyhodnotil krajský súd tento dôkaz takýmto spôsobom nie je z rozhodnutia zrejme. (V tomto kontexte by bolo možné považovať jeho rozhodnutie aj za nepreskúmateľné, a teda postihnuté vadou podľa § 221 ods. 1 O. s. p.).

Navrhovateľka tiež poukázala na to, že krajský súd sa napriek jej námietkam nijako nevysporiadal s potrebou individuálneho posúdenia žiadosti navrhovateľky (v súlade s čl. 4 ods. 3 písm. c) kvalifikačnej smernice) - navrhovala posudzovať žiadosť na základe individuálnych charakteristík navrhovateľky a potrebu získať informácie/dôkazy týkajúce sa jej postavenia.

V súvislosti s inou vadou, ktorou je postihnuté konanie, resp. neprávny právny posúdením poukázala ďalej na nesprávnu interpretáciu inštitútu nepredĺženia doplnkovej ochrany. Zákon o azyle vyslovene definuje doplnkovú ochranu ako ochranu, ktorú ministerstvo udelí žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl,

ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak. Vážne bezprávie je rovnako definované zákonom vo svojom § 2. Zákon o azyle výslovne uvádza v § 20 ods. 3, že ... po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody ne jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. V konaní o predĺženie doplnkovej ochrany je preto potrebné vždy skúmať všetky dôvody, pre ktoré je možné doplnkovú ochranu poskytnúť a pokiaľ sa takéto nenájdu, môže správny orgán rozhodnúť o jej nepredĺžení. V opravnom prostriedku navrhovateľka namietala skutočnosť, že odporca sa zaoberal len všeobecnou bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu navrhovateľky s ohľadom na vnútroštátny ozbrojený konflikt v krajine. Odporca sa podľa nášho názoru nedostatočne zaoberal ostatnými dôvodmi - resp. posudzovaním vážneho bezprávia z hľadísk podľa § 2 písm. f) bodov 1 a 2. zákona o azyle ako aj rizika popravy. Túto skutočnosť krajský súd nevzal do úvahy, vec podľa nášho názoru nesprávne právne posúdil. Súčasne poukazujeme na čl. 8 kvalifikačnej smernice, podľa ktorého sa údajne pri rozhodovaní zohľadní skutočnosť, ak v časti krajiny pôvodu má žiadateľ zabezpečenú ochranu, resp. mu v nej nehrozí vážne bezprávie. Toto ustanovenie smernice je však potrebné chápať aj v spojitosti s čl. 27 preambuly (prvá veta (27) Vnútna ochrana proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu by mala byť efektívne dostupná žiadateľovi v časti krajiny pôvodu, kam môže bezpečne a legálne odcestovať, získať možnosť prijatia a možno reálne očakávať, že sa tu usadí.). Preto ak sa súd, ako aj odporca chcú aplikovať aj predmetné ustanovenie smernice, musí byť preukázané, že sa do krajiny pôvodu navrhovateľka má ako vrátiť a hlavne, že možno očakávať, že sa tu usadí. V mieste, kde navrhovateľke hrozí násilie, neľudské zaobchádzanie, nemožno očakávať, že sa tu usadí.

Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Saz/14/2013 zo dňa 5. júna 2013 zmenil tak, že rozhodnutie odporcu, ČAS: MU-771-12/PO-Ž-2012 zo dňa 25. januára 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že migračný úrad postupoval pri rozhodovaní o žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany vecne správne, pričom vychádzal z jej výpovede zo dňa 30. novembra 2012 a z objektívne zistených skutočností a všeobecne dostupných informácií o navrhovateľkinej krajine pôvodu, nachádzajúcich sa v spise ČAS: MU-771/PO-Ž-2012. Zmyslom a účelom poskytnutia doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým azyl nebol udelený, ale by u nich bolo, z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle, neúnosné, neprimerané, alebo inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie zo Slovenska. Hoci sa aplikácia inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, t.j. čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o doplnkovej ochrane určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať. Po tom, čo navrhovateľka prvýkrát požiadala o udelenie azylu, jej bola rozhodnutím odporcu ČAS: MU-533-20/PO-Z-2010 zo dňa 20. decembra 2010 podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle poskytnutá doplnková ochrana na území SR na dobu jedného roka (do 14. januára 2012). Migračný úrad taktiež vyhovel aj navrhovateľkinej žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany zo dňa 24. októbra 2011. Odporca rozhodnutím ČAS: MU-502-13/PO-Ž-2011 zo dňa 9. novembra 2012 predĺžil menovanej poskytnutie doplnkovej ochrany do 30. januára 2013, nakoľko v jej prípade aj naďalej pretrvávali podmienky uvedené v § 13a zákona o azyle a neboli dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4 zákona o azyle. Dňa 2. novembra 2012 požiadala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote druhýkrát o predĺženie doplnkovej ochrany. Migračný úrad rozhodnutím ČAS: MU-771-12/PO-Ž-2012 zo dňa 25. januára 2013 podľa § 20 ods. 3 z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 13a zákona o azyle nepredĺžil navrhovateľke poskytnutie doplnkovej ochrany z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Menovaná do zápisnice o predĺžení doplnkovej ochrany uviedla, že dôvody, pre ktoré jej odporca doplnkovú ochranu poskytol a taktiež predĺžil v zmysle zákona o azyle, aj naďalej trvajú, a preto sa do Somálska nechce vrátiť. Z aktuálnych správ o bezpečnostnej situácii v Somálsku, z ktorých migračný úrad pri hodnotení aktuálnej situácie v navrhovateľkinej krajine pôvodu reálne vychádzal, a ktoré boli založené do spisu ČAS: MU-771/PO-Ž-2012 vyplýva, že bezpečnostná situácia v meste Mogadišo, odkiaľ menovaná pochádza, sa zmenila k lepšiemu. Obyvatelia, ktorí utiekli z mesta pred nestabilnou

situáciou, sa vracajú späť, tak, ako aj medzinárodné mimovládne organizácie a diplomatické misie. Hlavné mesto sa nachádza pod úplnou kontrolou provládnych síl, pričom proislamskí militantní členovia hnutia Al Shabaab už boli z mesta vytlačení. Aj napriek tomu, že vnútroštátny konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, bezpečnostnú situáciu v hlavnom meste Mogadišo, ako aj v jeho okolí, možno považovať za stabilnú. Po objektívnom vyhodnotení všetkých skutočností súvisiacich s navrhovateľkinou žiadosťou odporca dospel k záveru, že jej obava zo svojvoľného násilia počas vnútroštátneho konfliktu nie je opodstatnená a v prípade jej návratu do Mogadiša a jeho okolia jej nehrozí reálna hrozba vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 2 písm. f) zákona o azyle. Námietky, ktoré podala právna zástupkyňa v opravnom prostriedku, považuje migračný úrad z uvedeného dôvodu za účelové a právne irelevantné. Žiadosť menovanej bola podľa odporcu posúdená zákonným spôsobom a všetky okolnosti, ktoré uviedla, boli posúdené individuálne, ako aj vo všetkých relevantných súvislostiach. Migračný úrad preto považuje napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu za správne.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom, č. k. 9Saz/14/2013-26 zo dňa 5. júna 2013, potvrdil napadnuté rozhodnutie migračného úradu ako vecne správne a zákonné. Súd po prerokovaní navrhovateľkinho návrhu dospel k názoru, že námietky, ktoré vzniesla právna zástupkyňa menovanej proti rozhodnutiu správneho orgánu, neboli dôvodné, pričom svoje tvrdenia nepreukázala ani v opravnom prostriedku. Podľa názoru krajského súdu migračný úrad rozhodol správne v prípade nepredĺženia doplnkovej ochrany navrhovateľke z dôvodu neexistencie hrozby vážneho bezprávia. Výrok odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o azyle z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 13a zákona o azyle súd vyhodnotil ako správny a zákonný.

Právna zástupkyňa následne podala proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/14/2013-26 zo dňa 5. júna 2013, opravný prostriedok na Najvyšší súd Slovenskej republiky, nakoľko je toho názoru, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Rozhodnutie súdu podľa nej vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa právnej zástupkyne jej klientka spĺňa dôvody na predĺženie poskytnutia doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky. Na základe uvedených dôvodov navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/14/2013-26 zo dňa 5. júna 2013 a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. V odvolaní však právna zástupkyňa menovanej nepredložila žiadne dôkazy a neuviedla také skutočnosti, ktoré by mali mať vplyv a boli by opodstatnené na zrušenie rozsudku krajského súdu, a tým aj rozhodnutia správneho orgánu o nepredĺžení poskytnutia doplnkovej ochrany menovanej.

Odporca z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyseľne k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 21. augusta 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle § 21 ods.11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra SR ku dňu 31. decembra 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra SR a v zmysle § 21 ods.13 zákona č. 523/2004 Z. z.. Práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra SR. Na základe citovaných

právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra SR. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu - odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumiť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 13a zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o doplnkovú ochranu musia byť preukázané u toho, komu nebol udelený azyl, že sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 písm. f) zákona o azyle) vážnym bezpráviom je

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepredĺžení poskytnutej doplnkovej ochrany. V medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany a zistil, že podmienky v krajine pôvodu navrhovateľky sa zmenili do takej miery, že žiadosť o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany so zreteľom na zmeny v Somálsku ako také, prestala byť opodstatnená.

Z dôvodov uvedených a podrobne rozobratých v napadnutom rozsudku, by sa aj odvolací súd priklonil na stranu odporcu, pokiaľ by sa odporca individuálne a konkrétne so zreteľom na tvrdenia navrhovateľky zaoberal všetkými dôvodmi, ktoré v žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany uviedla.

Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením odporcu i krajského súdu, že vzhľadom na zmenu situácie v Somálsku podrobne popísanú v napadnutom rozhodnutí na základe informácií z niekoľkých od seba nezávislých zdrojov, navrhovateľka už nespĺňala podmienky uvedené v ustanovení § 13a zákona o azyle. Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozsudku, odcitovanom v niektorých častiach, týkajúcich sa najmä skutkového stavu veci, doslova odvolacím súdom v tomto rozsudku, uviedol, z akého dôvodu nepovažoval navrhovateľku za osobu ktorej po návrate do Somálska hrozí vážne bezprávie.

Uviedol tiež, že odporca sa náležite a v súlade so zákonom vyporiadal s nepredĺžením doplnkovej ochrany z dôvodov situácie v krajine pôvodu a z tohto pohľadu tiež z akých podkladov úvah vychádzal pri neposkytnutí ďalšej doplnkovej ochrany.

Úvahy odporcu i krajského súdu týkajúce sa neposkytnutia doplnkovej ochrany sa viažu k úvahám predstretým právnou zástupkyňou navrhovateľky v odvolaní, avšak nie úplne a vyčerpávajúco.

Odvolací súd preto k tomu dodáva, že ani odporca ani krajský súd dostatočne individuálne - so zreteľom na osobu navrhovateľky ako osamelej ženy nepreskúmal a nepreukázal možnosť jej bezpečného návratu a usadenia sa v krajine pôvodu so zreteľom na pretrvávajúce napätie, pozostatky vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu a so zreteľom na tieto podmienky uvedené v § 2 písm. f) bod 3 ZA možnosť

predĺženia lehoty poskytnutej doplnkovej ochrany v zmysle zákonných ustanovení. To znamená, že odporca, podobne ako to spravila sama navrhovateľka z vlastnej iniciatívy, hoci to prináležalo odporcovi, preskúma bezpečnosť a možnosť návratu navrhovateľky bez toho, aby jej vzhľadom na jej osamelosť a pohlavie hrozilo vážne bezprávie v zmysle citovaného ustanovenia. V prípade prijatia reálnosti obáv navrhovateľky na základe dôvodov a najmä správ, ktoré predostrela súdu i odporcovi v rámci konania o predĺženie doplnkovej ochrany, by to viedlo k situácii, pri ktorej by odporca musel akceptovať, že u navrhovateľky, ako u konkrétnej osoby existujú vážne dôvody domnievať sa, že by bola v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia spočívajúcej vo vážnom a individuálnom ohrození nedotknuteľnosti jej osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu - veľké množstvo znásilnení žien vojakmi, najmä vládnych ozbrojených síl, ktoré pripustil i prezident Somálska vo verejnom vystúpení.

Bez overenia týchto zistení a tvrdení navrhovateľky o reálnej hrozbe vážneho bezprávia však takúto konštrukciu nemožno akceptovať.

Postupujúc podľa zákona a hodnotiac individuálne žiadosť navrhovateľky správne a v súlade so zákonom mali odporca i krajský súd, zistiť a zadovážiť podklady, ktoré potvrdzujú, či vyvracajú tvrdenia obsiahnuté v správe, ktorú navrhovateľka pripojila k odvolaniu a na ktoré poukazovala i v priebehu konania, že navrhovateľkou boli alebo neboli splnené podmienky pre poskytnutie ďalšej doplnkovej ochrany.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil. Nestotožnil sa totiž úplne do dôsledkov so závermi prvostupňového súdu v tom, že súčasná situácia v krajine pôvodu navrhovateľke, ako osamelej žene, bez náležitého zistenia a preukázania nehrozí reálna hrozba vážneho bezprávia, pretože to nevyplyva z podkladov obsiahnutých v správnom spise odporcu, ktoré tvorili podklad jeho preskúmaného rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, § 224 ods. 1 OSP, § 151 ods. 1 a 5 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania z titulu právneho zastúpenia podľa vyčíslenia jej právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške 413,91 €, ktorá pozostáva z:

1. trov prvostupňového konania vo výške 275,94 €, a to:
 - z náhrady trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vo výške spolu 260,32 €:
 - prevzatie a príprava právneho zastúpenia - plnomocenstvo zo dňa 06.03.2013 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky) v sume 130,16 €,
 - písomné podanie na súd vo veci samej - podanie opravného prostriedku zo dňa 06.03.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) v sume 130,16 €,
 - z paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške $2 \times 7,81 \text{ €} = 15,62 \text{ €}$
2. trov odvolacieho konania vo výške 137,97 €, a to:
 - z náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - písomné podanie na súd vo veci samej
 - podanie odvolania zo dňa 26.06.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) v sume 130,16 € a
 - z paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,81 €.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke vyššie uvedenú náhradu trov konania vo výške 413,91 € k rukám jej právnej zástupkyne v zmysle § 149 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.